

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Acta Ecclesiae Mediolanensis

Acta Synodalia Dioecesana Ecclesiae Mediolanensis, Pars Secunda

Borromeo, Carlo

Brixiae, 1603

De Convenientia Indumentorum & ornamentorum. Cap. V.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11399

apparatu vnicuique altari minori supra in Basílica cathedrali ordine nominatim positos atque enumeratos, habeant ad vsum atque ornatum suum.

Suppellex altaris minoris ob necessariam causam permitti.

Altari præterea minoris, quamvis indotato, ob necessariam causam ab Episcopo in ecclesia parochiali permisso, eadē suppellex appetetur, ut supra demonstrata est in basilica cathedrali.

Apparatus communis.

Apparatum præterea communem in ecclesia parochiali esse conueniens est, vñi Missæ sacri etiam ab alijs sacerdotibus sine cantu faciendi: prout & hic ipse apparatus, & quantus item est se debeat, supra demonstratur atque prescribitur in basilica cathedrali, ob causas eo in loco expositas.

DE SUPPELLCTILE ECCLÆ

siæ simplicis, eiusq; sacrificia.

Cap. IIII.

IN Ecclesijs simplicibus, & Oratorijs, vbi Missæ sacrum aliquando fit, vnicuique altari non solum maiori verum etiam minori, si quod in ijs est, appetetur, atq; fit suppellex supra præscripta vñi altaris minoris in Basílica cathedrali, tum præterea hæc quæ ordine infra notata est.

Vas vñi abstensionis calicum paten-
rum, & luationis corporalium, ac puri-
ficatoriorum.

Mantilla longiora, quatuor apud labrum
luationis manuum appendenda.

Mappe duas ad vsum altaris sacrificia-
seu armarij, apud quod sacerdos sacras
vestes induit.

Tapetum, seu clathra lignea, vbi sacer-
dos sacras vestes induit.

Tabella sacrarum reliquiarum in ea
ecclesia reconditarum.

Tabella item de Indulgentijs eidem ec-
clesia perpetuò concessis.

Tabella orationū, quibus preparatorijs
vtitur sacerdos celebraturus.

Tabella orationum ad vsum sacerdotis
sacras vestes induentis.

Tabella de Missis, funeralibus, comme-

moratiōibus, & alijs officijs, vñi que Tabella colorū, qui in sacris indumentis pro ritu officii singulis diebus adhibent. Liber Missarū: in quo scilicet vñusq; sacerdos sua manū notet & scribat, qui in singulos dies Missæ sacram fecerit.

Liber de ceremoniis Missarū.

Liber harum instructionum.

Vas olearum maius pro oleo lampadis.

Vas minus itidem ad vsum infundendi

olei in lampadem.

Infundibulum, & vas, ad olei ē vase ma-

iusculo excipiendi, rufusq; in alterum

minuscum infundendi vsum.

Scopulē paruulē ex cannulis palustribus.

Perticæ, hastilavæ.

DE CONVENIENTIA INDU- MENTORUM & ORNAMENTORUM.

Cap. V.

Exposuimus apparatum omnem sa-
cræ suppellectilis, tum simplicem,
tum duplicem quadruplicem, tum tripli-
cem, tum deniq; quintuplicemve.

Cuius vniuersi apparatus vestes atq; in-
dumenta, quoniam quedam non colore
solum, sed materia ē qua confecta sunt,
conuenire inter se debent; ac rursus alias,
quamvis panno materiave ab illis diffe-
rant, tamen eodem colore, vt illa sint,
oportet; tum præterea quedam illorum
indumentorum ornamenta sunt, quæ ra-
tio postulat, vt ornatu, materia, colore,
& opere, artificiove, vt plurimum inter
se singula respondeant; bene est, vt expo-
fito tam multiplici apparatu, common-
stremus etiam, quæ sacra indumenta co-
lore, & materia; ac quæ item colore sol-
lum cum illis conuenientia esse debeant;
& deniq; ornamenta, materia, colore, &
opere, inter se vt maximè fieri potest,
congruerē debeant.

Atq; apparatus quidē, q; eadē materia,
eodēq; colore simul constare debet, est
sacrarum vestium arq; indumentorum,
quæ ordinē infra nominatim notantur.

Sacré vestes & indumenta eiusdem ma-
terie, & coloris.

P Allium.

P Planeta.

Srolz sacerdotalis.

Manipulus sacerdotalis.

plus

Pluiale.
Auriphrygium, seu fascia amictus sacerdotalis, diaconalis, & subdiaconalis.

Grammatæ, seu auriphrygium albo sacerdotalis, diaconalis, & subdiaconalis.

Sandalia.

Caligæ, quas olim hyacinthino colore fuisse proditum est.

Gremiale.

Dalmaticæ diaconales.

Tunicellæ subdiaconales.

Stole diaconales.

Manipulus diaconalis.

Manipulus subdiaconalis.

Auriphrygium, seu fascia amictus diaconalis.

Auriphrygiæ itæ amictus subdiaconalis

Sacculus corporalium.

Puluinar Missalis.

Integumentum Missalis.

Integumenta librorum euangelistariorum, epistolariorum, lectionariorum.

Integumentum lectorilium statutorum.

Integumentum lectorilium gestatoriorum.

Integumentum ambonis, suggestivæ.

Integumentum falditorii.

Vestes atq; indumenta eiusdem coloris, quo sunt vestes supra enumerate, licet è materiæ diuersa constent.

Dalmatica.   Episcopalis.

Tunicella.   Episcopales.

Chyrothecæ Episcopales.

Velum calicis.

Integumentum sedis Episcopalis.

Velum frontispicij Altaris.

Vela, seu continentia subdiaconales.

Indumentorum ornamenta, materia, colore, opere, artificiove inter se ut maximè potest, conuenientia.

Crues frontispicij pallij.

Cruces planetæ.

Cruces stole sacerdotalis, & diaconalis.

Cruces manipuli sacerdotalis, diaconalis, & subdiaconalis,

Cruces fasciæ amictus.

Auriphrygium pluialis.

Crâmula, & fasciæ dalmaticæ diaconalis

Grammula, & fasciæ tunicellæ subdiaconalis.

Ornementum puluinalis Missalis.

Ornementum sacculi corporalium.

Ornamentum integumenti codicum.
Laciniae singulorum integumentorum & puluinalium conuenire etiam debet cum coloribus ornatus; ita scilicet, ut aurum cum auro, aut argento cum argento, & ferum cum colore ornatus pannive conueniat.

P A R S   S E C U N D A

L I B R I   I I .

De forma suppellectilis.

AM deniq; restat altera huius libri pars: in qua suppellectilis omnis mox supra enumeratæ, reiq; ad usum ecclesiasticum pertinéntis, forma à nobis exponēda est; ac ita quidem, ut aliquando etiam materia simul ostendatur, è qua res unaquæque pro præstantia ratione conficiatur.

Primo igitur loco erit Crux.

CRUCIS portæ, quæ vel super altari majori, vel super tabernaculo sanctissime Eucharistie collocabitur, forma penè quadrangula erit: cuius tam pars inferior paululum oblonga in tubulum desinet, ut cum ad usum processionalium, aliarumq; Ecclesiasticarum actionum opus erit, à suo possit fulcimento commodè eximi.

Ea autem magnitudine Crux erit, quæ cum altari amplitudine aptè decoreq; conueniat.

Ex aureis, aut (si minus per facultates possit) argenteis laminis Crux altarij maioris erit in basilica cathedrali, Ecclesijsq; collegiatis: hecq; usi solenniorum dierum, atq; officiorum: altera autem ex aurichalco inaurato condecorante cælata elaboratæ, alijs diebus adhibenda.

Ex hac item materia, vel ex argento illa etiam erit, quæ in alijs Ecclesijs preferenti parochialibus super altari majori collocabitur.

Fulcimentum, quo aptè Crux in altario sustineatur, ex auro, aut argento, aut faltæ ex aurichalco, aut deniq; ex ligno inaurato, in Ecclesijs scilicet quarti censu.

A 2 4   tenuis